

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Члан 1.

У Закону о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 72/09), у члану 2. додаје се нови став 2. који гласи:

„Специфичности обављања делатности образовања одраслих у систему образовања и васпитања уређују се посебним законом.”

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 2.

У члану 8. став 2. тачка 1) мења се и гласи:

„1) на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије или специјалистичке струковне студије) у складу са Законом о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07-аутентично тумачење, 97/08 и 44/10), почев од 10. септембра 2005. године;”

Члан 3.

У члану 10. ст. 2, 3, 4. и 5. бришу се.

Члан 4.

После члана 10. додају се нови чл. 10а, 10б, 10в, 10г, 10д и 10ђ који гласе:

„База података и јединствени информациони систем просвете

Члан 10а

Установа води базу података у оквиру јединственог информационог система просвете.

База података представља скуп свих евиденција прописаних посебним законом које установа води у електронском облику.

Евиденције које води установа представљају скуп података о установи, деци и ученицима, родитељима, старатељима и хранитељима и запосленима.

Јединствени информациони систем просвете чине обједињени подаци из евиденција свих установа који се воде као база података и који успоставља и којим управља министарство надлежно за послове образовања (у даљем тексту: Министарство).

Подаци у евиденцијама

Члан 10б

Подаци о установи представљају скуп општих података којима се одређује правни статус установе, статус установе у систему образовања и васпитања, подаци о програмима које установа реализује, подаци о објекту

установе, актима и органима установе и резултатима спољашњег вредновања установе.

Подаци о деци и ученицима, родитељима, старатељима и хранитељима и запосленима представљају скуп личних података којима се одређује њихов идентитет, образовни, социјални и здравствени статус и потребна образовна, социјална и здравствена подршка.

За одређивања идентитета прикупљају се следећи подаци: име, презиме, јединствени матични број грађана, датум рођења, место рођења, држава и место становања, адреса, контакт телефон и други подаци у складу са посебним законом.

За одређивање образовног статуса деце и ученика прикупљају се подаци о уписаном подручју рада и смеру, о језику на коме се изводи образовно-васпитни рад, изборним предметима, страним језицима, образовању по индивидуалном образовном плану, оценама по класификационим периодима, подаци о полаганим испитима, изостанцима, владању и издатим јавним исправама.

За одређивање социјалног статуса деце и ученика прикупљају се подаци о условима становања и стању породице. За одређивање социјалног статуса родитеља, старатеља и хранитеља прикупљају се подаци о стеченој стручној спреми, занимању и облику запослења, а за запослене подаци о занимању, стручној спреми, запослењу, лиценци, плати, напредовању и кретању у служби.

За одређивање здравственог статуса деце и ученика прикупљају се подаци добијени на основу процене потреба за пружањем додатне образовне, здравствене и социјалне подршке коју утврђује интерресорна комисија.

Ближе услове и начин вођења, прикупљања, уноса, ажурирања, доступности и заштите података који се уносе у евиденције и јавне исправе и друга питања од значаја за вођење евиденција и издавање јавних исправа, прописује министар надлежан за послове образовања (у даљем тексту: министар).

Лични подаци уписани у евиденцију прикупљају се, обрађују, чувају и користе за потребе образовно-васпитног рада, у складу са посебним законом.

Надлежном министарству достављају се подаци у статистичком облику, осим личних података потребних за вођење регистра о лиценцама за наставника, васпитача и стручног сарадника, директора и секретара установе.

Сврха обраде података

Члан 10в

Сврха обраде података је обезбеђивање индикатора ради праћења обухвата деце и ученика, ефикасног и квалитетног функционисања образовног система, планирања образовне политике, праћење, проучавање и унапређивање образовног нивоа деце и ученика, професионалног статуса и усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника, рада образовно-васпитних установа, ефикасно финансирање система образовања и васпитања и стварање основа за спровођење националних и међународних истраживања у области образовања.

Заштита података

Члан 10г

Сви видови прикупљања, држања, обраде и коришћења података спроводе се у складу с посебним законом, уз поштовање начела прописаних законом којим се уређује заштита података о личности.

За потребе научноистраживачког рада и приликом израде образовно-политичких и статистичких анализа, лични подаци користе се и објављују на начин којим се обезбеђује заштита идентитета учесника образовања и васпитања.

Коришћење података

Члан 10д

Корисник података из јединственог информационог система просвете може бити државни и други орган и организација, као и правно и физичко лице, под условом да је законом или другим прописима овлашћено да тражи и прима податке, да су ти подаци неопходни за извршење послова из његове надлежности или служе за потребе истраживања, и да обезбеди заштиту личних података.

Подаци у бази података и јединственом информационом систему просвете морају бити безбедним мерама заштићени од неовлашћеног приступа и коришћења.

Ближе услове и начин успостављања јединственог информационог система просвете, прикупљања, уноса, ажурирања, доступности и заштите података и друга питања од значаја за тај систем, прописује министар.

Ажурирање и чување података

Члан 10ђ

Подаци у евиденцијама односно бази података ажурирају се на дан настанка промене, а изузетно, у року који обезбеђује несметан рад и ажурност базе података и јединственог информационог система просвете.

Рокови чувања података у евиденцијама, односно бази података и података у јединственом информационом систему просвете уређују се посебним законом."

Члан 5.

У члану 12. став 7. мења се и гласи:

„Средства за рад савета из става 1. овог члана обезбеђују се у буџету Републике Србије. Чланови Националног просветног савета имају право на накнаду за рад у висини коју утврди Народна скупштина, а чланови Савета за стручно образовање и образовање одраслих у висини коју одреди Влада."

Члан 6.

У члану 13. став 9. реч: „просвете" брише се.

Члан 7.

У члану 26. став 3. бришесе.

Члан 8.

У члану 27. став 3, на крају текста тачка се замењује запетом и додају се речи: „у складу с критеријумима и стандардима које прописује министар.”

Члан 9.

У члану 40. став 1. после тачке 3) додају се нове тач. 4), 5) и 6) које гласе:

„4) наставника, васпитача и стручних сарадника којима је издата лиценца за наставника, васпитача и стручног сарадника;

5) директора којима је издата лиценца за директора;

6) секретара који су положили стручни испит за секретара.”

После става 1. додају се нови ст. 2. и 3. који гласе:

„Регистар је јаван и чува се трајно.

Сви видови прикупљања, обраде и коришћења личних података из регистра спроводе се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.”

Досадашњи став 2. постаје став 4.

Члан 10.

У члану 54. став 7. речи: „најмање једног представника социјалних партнера” замењују се речима: „три представника социјалних партнера из подручја рада школе.”

У ставу 9. после речи: „односно наставничко веће,” додају се речи: „за школу са домом – наставничко и педагошко веће, на заједничкој седници,”.

Члан 11.

У члану 57. став 3. речи: „школског одбора” замењују се речима: „органа управљања”, а реч: „школи” замењује се речју: „установи”.

У ставу 6. реч: „сазиву” замењује се речју: „саставу”.

Члан 12.

У члану 98. став 7. речи: „препоруке изабраног лекара надлежног дома здравља, а на основу процене” замењују се речима: „мишљења интересорне комисије за процену”.

Члан 13.

У члану 105. став 1. тачка 1) речи: „избору уџбеника” бришу се.

Члан 14.

У члану 109. став 1. реч: „шестог” замењује се речју: „петог”.

У ставу 2. реч: „седмог” замењује се речју: „шестог”.

Члан 15.

У члану 112. став 2. тачка 7) брише се.

Тач. 8) и 9) постају тач. 7) и 8).

После става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Ученик, родитељ, односно старатељ ученика дужан је да благовремено правда изостанак ученика и доставља потпуне и тачне контакт информације.”

Члан 16.

У члану 113. став 3. тачка 8) мења се и гласи:

„8) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно стратеља од стране школе.”

После става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

„За повреде из става 3) тачка 8) овог члана обавезна је поступност у изрицању мера.”

Досадашњи став 4. постаје став 5.

Члан 17.

Члан 114. мења се и гласи:

„За теже повреде обавеза ученика и за повреде забране из чл. 44. и 45. овог закона школа мора водити васпитно-дисциплински поступак о ком мора бити обавештен родитељ, односно старатељ ученика.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик мора бити саслушан и дати писмену изјаву, а ако је малолетан – уз присуство родитеља.

Васпитно-дисциплински поступак покреће се најкасније у року од 60 дана за учињене теже повреде обавеза ученика или учињене повреде забране из чл. 44. и 45. овог закона и окончава се решењем. Пре доношења решења морају се утврдити све чињенице које су од значаја за доношење решења.”

Члан 18.

У члану 115. став 1. тачка 3) мења се и гласи:

„3) за учињену повреду забране из чл. 44. и 45. овог закона, васпитно-дисциплинска мера:

(1) укор директора или укор наставничког већа,

(2) премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу на основу одлуке наставничког већа, уз сагласност родитеља, односно старатеља и школе у коју прелази,

(3) за ученика средње школе – искључење ученика из школе, односно школе са домом.”

Став 8. мења се и гласи:

„Закључну оцену из владања утврђује одељењско веће на предлог одељењског старешине на крају првог и другог полугодишта на основу сагледавања личности и понашања ученика у целини, процењивањем његовог укупног понашања и извршавања обавеза прописаних законом и изречених васпитних или васпитно-дисциплинских мера. Оцена из владања поправља се када дође до позитивне промене у понашању ученика.”

Члан 19.

У члану 125. став 2. после речи: „уносе” додају се речи: „подаци о идентитету, образовном статусу наставника, васпитача и стручних сарадника”.

Ст. 3. и 5. бришу се.

Досадашњи ст. 4. и 6. постају ст. 3. и 4.

Члан 20.

У члану 127. став 13. број: „5” замењује се бројем: „6”.

Члан 21.

У члану 130. став 3. мења се и гласи:

„У поступку одлучивања о избору наставника, васпитача и стручног сарадника директор врши ужи избор кандидата које упућује на претходну проверу психофизичких способности у року од осам дана од дана истека рока за подношење пријава. Проверу психофизичких способности за рад са децом и ученицима врши надлежна служба за послове запошљавања применом стандардизованих поступака. У року од осам дана од дана добијања резултата провере директор прибавља мишљење органа управљања.”

Став 4. мења се и гласи:

„У поступку одлучивања о избору наставника верске наставе, директор врши ужи избор кандидата које упућује на претходну проверу психофизичких способности за рад са децом и ученицима. Након добијања резултата провере, директор утврђује да ли је кандидат на листи наставника верске наставе, коју је, на предлог традиционалних цркава и верских заједница, утврдио министар.”

У ставу 5. речи: „30 дана од дана истека рока за подношење пријава” замењују се речима: „осам дана од дана од дана добијања мишљења органа управљања, а за наставнике верске наставе у року од осам дана од дана добијања резултата провере психофизичких способности кандидата.”

Члан 22.

У члану 131. додаје се нови став 3. који гласи:

„Установе могу извршити и међусобно преузимање запослених на неодређено време, на одговарајуће послове, уз претходно потписан споразум о преузимању уз сагласност запослених, ако је разлика у проценту њиховог радног ангажовања мања од 20%.”

Досадашњи став 3. постаје став 4.

У досадашњем ставу 3. који је постао став 4. речи: „и да има проверену психофизичку способност, у складу са чланом 130. став 3. овог закона” бришу се.

Члан 23.

У члану 132. став 1. тачка 2) мења се и гласи:

„2) до преузимања запосленог, односно до коначности одлуке о избору кандидата по конкурс;”

Члан 24.

У члану 136. додаје се став 5. који гласи:

„Ако школа не може да обезбеди стручно лице за највише шест часова наставе седмично из одређеног предмета, може да распореди ове часове наставницима тог предмета најдуже до краја школске године и овај рад се не сматра прековременим радом.”

Члан 25.

У члану 142. ст. 8, 9. и 10. мењају се и гласе:

„Покретање дисциплинског поступка застарева у року од три месеца од дана сазнања за повреду радне обавезе и учиниоца, односно у року од шест месеци од дана кад је повреда учињена.

Вођење дисциплинског поступка застарева у року од шест месеци од дана покретања дисциплинског поступка.

Ако повреда радне обавезе садржи обележја кривичног дела, покретање дисциплинског поступка застарева протеком шест месеци од дана сазнања за повреду радне обавезе и учиниоца, односно протеком рока у коме застарева кривично гоњење за то кривично дело, уколико је тај рок дужи од шест месеци.”

Члан 26.

У члану 146. став 1. мења се и гласи:

„Инспекцијски и стручно-педагошки надзор над радом установа, као и инспекцијски надзор над радом завода, врши Министарство.”

У ставу 4. реч: „просвете” брише се.

Члан 27.

У члану 171. став 1. реч: „две” замењује се речју: „три”.

Члан 28.

У члану 183. после става 5. додаје се нови став 6. који гласи:

„Стручном сараднику – библиотекару који је први пут засновао радни однос у установи после 25. јуна 2003. године и положио стручни испит у области библиотекарства, на испиту за лиценцу не признаје се одговарајући део положеног испита.”

Досадашњи ст. 6. и 7. постају ст. 7. и 8.

Члан 29.

Школски одбор средње стручне школе именован до дана ступања на снагу овог закона обављаће послове из своје надлежности у непромењеном саставу до истека мандата.

Члан 30.

Поступци започети до дана ступања на снагу овог закона, и то: васпитно-дисциплински поступак против ученика, дисциплински поступак против запосленог у установи и поступак избора кандидата по конкурс, окончаће се по одредбама Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 72/09).

Члан 31.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а одредба члана 5. овог закона примењиваће се од 1. јануара 2012. године.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања садржан је у члану 97. тачка 10. Устава Републике Србије, према коме Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, систем у области образовања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о основама система образовања и васпитања (у даљем тексту: Закон) донет је 2009. године, као нов закон у односу на истоимени закон из 2003. године, којим је започета реформа образовања у Републици Србији. У току рада на изменама и допунама закона из 2003. године (са изменама и допунама 2004. године), са циљем побољшања све три димензије образовања: једнакоправности, ефикасности и квалитета образовања и васпитања, показало се да постоји потреба измена и допуна већег броја норми, те је урађен и усвојен нов закон са сличном концепцијом и истим називом, којим је обезбеђен рационалнији и ефикаснији поступак у доношењу подзаконских аката (наставних планова и програма, стандарда и сл.); отклоњене правне празнине настале доношењем Закона о државним службеницима и престанком примене Закона о радним односима у државним органима у установама, почев од 1. јула 2006. године, извршено усклађивање са низом закона који су донети у времену од доношења закона 2003. године и отклањене су поједине препреке за доследно спровођење Закона.

У току скоро двогодишње примене Закона утврђена је потреба за изменама и допунама Закона ради отклањања констатованих проблема у функционисању система предшколског, основног и средњег образовања, те је ради побољшања ефикасности целог система, заједничким радом са представницима репрезентативних синдиката у области образовања, припремљен текст измена и допуна Закона.

Такође, током 2010. године донет је Закон о изменама и допунама Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, број 44/10), као и Закон о министарствима („Службени гласник РС”, број 16/11), те је неопходно извршити усклађивање Закона са новим прописима.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања (у даљем тексту: Предлога закона), прописује се ближе регулисање образовања одраслих и свих питања од значаја за овај сегмент образовања. У току је израда Нацрта закона о образовању одраслих, те је потребно да закон који уређује основне система образовања и васпитања препозна и на посебан начин издвоји уређивање те материје.

Чланом 2. Предлога закона извршено је усклађивање члана 8. Закона, којим се уређује обављање образовно-васпитног рада са чланом 21. Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању, којим су прецизније утврђени услови за стицање стручних, академских и научних назива и коришћење њихових скраћеница. Наиме, стручни назив дипломирани, по овом закону, стиче лице које заврши основне академске студије у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова (студије првог степена), односно у трајању од најмање четири године, а академски назив мастер стиче лице које заврши дипломске академске

студије (са остварених најмање 300 ЕСПБ бодова - други степен студија), те су у члану 8. став 1. тачка 1) речи „дипломске академске студије - мастер“ замењене речима „мастер академске студије“.

Чл. 3, 4, 9. и 19. Предлога закона извршено је усклађивање чл. 10, 40. и 125. Закона, којим се уређују евиденције и јавне исправе, регистар и лиценца и регистар наставника, васпитача и стручних сарадника. Наиме, Законом је установљена обавеза установа у области образовања (предшколских установа, основних и средњих школа) да воде базу података у оквиру јединственог информационог система просвете, који чине обједињени подаци из евиденција свих установа који се воде као база података. Јединствени информациони систем просвете успоставља и њиме управља Министарство просвете и науке (у даљем тексту: Министарство) и води регистре установа и других организација и физичких лица која обављају послове у области образовања, као и прописаних, односно одобрених програма стручног оспособљавања и обуке. Како Министарство води и регистре наставника, васпитача и стручних сарадника којима је издата лиценца за наставника, васпитача и стручног сарадника, директора којима је издата лиценца за директора и секретара који су положили стручни испит за секретара, неопходно је било изменама и допунама закона на прецизнији и прегледнији начин уредити у потпуности ову обавезу.

Имајући у виду да се у бази података коју воде установе у јединственом информационом систему просвете и регистрима које води Министарство, прикупљају, обрађују, користе и објављују и подаци о личности (деце и ученика, родитеља и запослених у установама), Предлогом закона, у сарадњи са службом Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, припремљене су измене постојећих чл. 10, 40. и 125. и додатно неколико нових чланова. На тај начин је прикупљање и обрада података о личности, које се врши у установама, усклађено са Законом о заштити података о личности („Службени гласник РС”, бр. 97/08 и 104/09 - др. закон).

У члану 5. Предлога закона предвиђено је да се и за Савет за стручно образовање и образовање одраслих обезбеде средства обезбеђују у буџету Републике Србије, као и да чланови овог савета имају право на накнаду у висини коју одреди Влада. Будући да за ове намене средства нису обезбеђена у 2011. години примена ове одредбе одлаже се до 1. јануара 2012. године.

У чл. 6. и 26. Предлога закона извршена је измена чл. 13. и 146. Закона тако што је брисана реч „просвете“ имајући у виду да се у Закону, за министарство надлежно за послове образовања, користи термин Министарство, као и да је дошло до промене назива тог министарства доношењем Закона о министарствима.

Како је чланом 4. Предлога закона предвиђено доношење нових прописа којим се регулише База података и јединствени информациони систем просвете, то је обавеза доношења правилника којим се уређују ближи услови и начин успостављања јединственог информационог система просвете, прикупљања, уноса, ажурирања, доступности и заштите података и друга питања од значаја за овај система дефинисана чланом 10д став 3, што је резултирало брисањем члана 26. став 3. Закона (члан 7. Предлога закона).

Чланом 8. Предлога закона предвиђено је доношење акта који се уређују критеријуми и стандарди којим се дефинише додатна подршка школе за ученике са сметњама у развоју у образовању деце, ученика и одраслих са сметњама у развоју, у васпитној групи, другој школи и породици.

Чланом 10. Предлога закона извршена је измена члана 54. став 7. Закона. Предложена је измена састава школских одбора средњих стручних школа, тако да скупштина јединице локалне самоуправе именују три представника социјалних партнера из подручја рада школе. Досадашње решење је предвиђало да скупштина јединице локалне самоуправе именује најмање једног социјалног партнера, без одређења из које области је тај социјални партнер. Предложеним решењем ће на бољи начин бити заступљени интереси средњих стручних школа уколико су социјални партнери из области рада школе, а из истих разлога предложено је да сва три представника локалне самоуправе буду из реда социјалних партнера. Промена у ставу 9. члана 54. Закона условљена је потребом да се ова материја регулише и за домове ученика.

Чланом 11. Предлога закона интервенисано је у члану 57. став 3. Закона тако што је предложено да седницама органа управљања, а који обухвата и школски одбор у школама и управни одбор у предшколским установама присуствује и у раду учествује представник синдиката у установи. Оваквим решењем омогућено је учешће представника синдиката и у предшколским установама, а не само школама. У ставу 6. наведеног члана Закона извршено је усклађивање термина који се употребљавају у ставу 6. и ставу 7. те је предложено коришћење истог термина „састав“.

Чланом 12. Предлога закона предложено је да се упис деце у школу за образовање ученика са сметњама у развоју врши на основу мишљења интерресорне комисије за процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене или социјалне подршке ученику уз сагласност родитеља, уместо досадашњег решења који је предвиђао препоруку изабраног лекара надлежног дома здравља, јер комисија у свом саставу, поред лекара има и стручњаке из више области.

Чланом 13. Предлога закона предложено је да се у члану 105. став 1. тачка 1) Закона, којим је уређен ученички парламент, брише одредба о давању мишљења и предлога од стране ученичког парламента стручним органима, школском одбору, савету родитеља и директору када је избор уџбеника у питању. Поступак избора уџбеника регулисан је Законом о уџбеницима и другим наставним средствима („Службени гласник РС”, број 72/09).

Чланом 14. Предлога закона отклоњена је грешка до које је дошло приликом усвајања амандмана, у поступку доношења Закона 2009. године, па је у члану 109. ст. 1. и 2. Закона извршено усклађивање са ставом 3. истог члана Закона, којим је утврђено да се владање ученика оцењује бројчано на крају школске године почев од шестог разреда.

Чланом 15. Предлога закона предложено је да се у члану 112. Закона пропише обавеза и ученика и родитеља, односно старатеља да благовремено правда изостанке ученика, имајући у виду да ученици могу бити и малолетни и да се њима не може наметнути обавеза да правдају своје изостанке, како је предвиђено постојећим решењем. Предложена је и обавеза ученика и родитеља, односно старатеља да достављају валидне и ажуриране контакт информације, што би требало да утиче на квалитетнији и ефикаснији однос ученика, родитеља и школе.

Чланом 16. Предлога закона предложене су измене у члану 113. Закона којим је уређена одговорност ученика. Предложена је измена тежих повреда обавеза ученика, јер се у пракси показало да је досадашње решење проузроковало низ проблема. По садашњем решењу, неоправдано изостајање ученика може бити санкционисано само уколико је ученик чини и лакше повреде. Предложеним решењем је санкционисано само чињење неоправданих

изостанака. Код неоправданог изостајања број изостанака са наставе и других облика образовно-васпитног рада смањен је са 35 на 25 у току школске године. Појачана је обавеза школе да након 15 неоправданих изостанака писмено обавести родитеља, односно старатеља о изостанцима.

Чланом 17. Предлога закона предложена је измена члана 114. Закона којим се уређује васпитно-дисциплински поступак. Ново решење задржава обавезу вођења васпитно-дисциплинског поступка, о ком мора бити обавештен родитељ, односно старатељ ученика, без обзира да ли је реч о малолетном ученику или не. Предложено је да ученик мора бити саслушан и да мора дати писмену изјаву, уз присуство родитеља, ако је малолетан. Поступак се мора окончати решењем, пре чијег доношења се морају утврдити све релевантне чињенице.

Чланом 18. Предлога закона предложена је измена васпитно-дисциплинских мера за учињену повреду забране из чл. 44. и 45. Закона прописаних чланом 115. Закона. По доношењу Закона 2009. године, ступио је на снагу Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС”, број 30/10), који је дефинисао три нивоа насиља. Самим тим, одговорност ученика није иста за различите нивое насиља. Зато се предложеним решење предвиђа могућност изрицања васпитно-дисциплинских мера: укор директора или укор наставничког већа за повреду забрана. Што се тиче васпитно-дисциплинске мере премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу на основу одлуке наставничког већа, уз сагласност родитеља, односно старатеља, додато је да се тражи и сагласност школе у коју прелази, имајући у виду обавезу свих актера да активно учествују и у васпитном и у образовном процесу.

За ученике средње школе предвиђено је искључење ученика из школе, односно школе са домом, имајући у виду да се и на овај начин може постићи ефекат на оне који чине повреде забрана прописаних чл. 44. и 45. Закона. Брисана је васпитно-дисциплинска мера престанак својства ученика средње школе у тој школској години, без права на наставак образовања у истој школи, а ученику који похађа школу са домом - престанак својства ученика у школи и права на смештај у дому у тој школској години, без права на наставак образовања у истој школи и смештај у истом дому. У ставу 8. истог члана Закона предложен је начин утврђивања закључне оцене из владања на крају првог и другог полугодишта у складу са посебним законима. Закључна оцена из владања се утврђује на основу сагледавања личности и понашања ученика у целини, и то процењивањем његовог укупног понашања и извршавања обавеза прописаних законом и изречених васпитних или васпитно-дисциплинских мера. Задржано је досадашње решење да се оцена поправља када дође до позитивне промене у понашању ученика.

Чланом 20. Предлога закона предложена је измена у члану 127. Закона, јер је суспензија лиценце наставнику, стручном сараднику и васпитачу који се није стручно усавршавао, а просветни саветник у свом извештају утврдио да разлози за то нису оправдани, прописана ставом 6, а не ставом 5. наведеног члана Закона.

Чланом 21. Предлога закона предложена је измена члана 130. Закона коју је пракса наметнула као неопходну. Надлежне службе за послове запошљавања нису имале довољно капацитета да обавезе које су прописане овим Законом изврше у утврђеним роковима. Зато је предложено решење да се на претходну проверу психофизичких способности не шаљу сви кандидати који су конкурисали, већ само кандидати који су ушли у ужи избор, у року од осам дана од дана истека рока за подношење пријава, а да се доношење одлуке о

избору кандидата не везује за моменат истека рока за подношење пријава, већ за рок од осам дана у коме је директор у обавези да прибави мишљење органа управљања.

Чланом 22. Предлога закона предложено је решење да се у члану 131. Закона предвиди да установа може извршити преузимање запосленог на неодређено време за запосленог из друге установе, уз претходно потписивање споразума о преузимању, уз сагласност запослених и директора установа, под условом да се преузимањем у другу установу запосленом не повећава проценат радног ангажовања више од 20%. У досадашњој пракси се показала оправданост овог предлога, односно могућност да се преузимање врши и на овај начин, а не само преко листе запослених при школским управама.

У постојећем ставу 3. наведеног члана Закона предложена је промена којом се лица која се преузимају не морају упућивати на претходну проверу психофизичких способности, јер су она већ у радном односу.

Чланом 23. Предлога закона предложена је допуна члана 132. став 1. тачка 2) Закона. Предложено је решење да се пријем у радни однос на одређено време може вршити без конкурса и до преузимања запосленог, као и до коначности одлуке по конкурс.

Чланом 24. Предлога закона предложена је допуна члана 136. Закона, односно враћена је могућност коју је предвиђао претходни Закон о основама система образовања и васпитања, којим је могуће ангажовање запослених у одређеним случајевима и преко прописане норме. У пракси се овакво решење показало као неопходно, имајући у виду да образовно-васпитни процес мора да се одржава без прекида, као и немогућност да се појединим наставницима дели норма у одређеним случајевима.

Чланом 25. Предлога закона предложено је краће вођење дисциплинског поступка против запосленог, имајући у виду да је постојеће решење омогућавало дуг временски период за његово покретање и вођење.

Чланом 26. Предлога закона предложена је промена у члану 146. Закона. Предложено је решење да се над радом Завода за унапређивање образовања и васпитања и Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања врши само инспекцијски, а не и стручно-педагошки надзор, што је такође решење које је било прописано Законом о основама система образовања и васпитања који је престао да важи 2009. године. Контрола рада завода од стране Министарства је прописана низом норми, чак и казним одредбама.

Чланом 27. Предлога закона предложена је допуна прелазне одредбе члана 183. Закона, додавањем новог става 6. којим се стручном сараднику-библиотекару који је први пут засновао радни однос у установи после 25. јуна 2003. године и положио стручни испит у области библиотекарства, на испиту за лиценцу не би признао одговарајући део положеног испита. Ово решење је неопходно јер је испит за лиценцу за стручне сараднике специфичан, без обзира о ком стручном сараднику је реч.

Чл. 29. и 30. Предлога закона предложене су прелазне и завршне одредбе.

IV. СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона у овом моменту није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије, али је потребно планирати средства за рад Савета за стручно образовање и образовање одраслих.

Завршном одредом закона прописано је да ће се члан 5. Предлога закона примењивати почев од 1. јануара 2012. године. Висину надокнаде за рад Савета за стручно образовање и образовање одраслих утврђује Влада, те је процена да је за рад председника и чланова Савета за 2012. годину потребно обезбедити 54.246.000,00 динара, а за 2013. годину средства у износу од 56.390.000,00 динара. Како ће административно-техничке послове за потребе Савета обављати Министарство просвете и науке, то трошкови надокнада за рад Савета имају само карактер услуга по уговору.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Разлог за доношење овог закона по хитном поступку је чињеница да се њиме уводе измене које би требало да се примењују почев од школске 2011/2012. године, па би се доношењем овог закона по хитном поступку обезбедиле правне претпоставке благовремене примене његових решења.

Такође, Влада и представници репрезентативних синдиката у области образовања потписали су 1. априла 2011. године Споразум, којим се, између осталог, Влада обавезала да ће предлог измена и допуна Закона о основама система образовања и васпитања бити завршен и по хитном поступку предат Народној скупштини Републике Србије на усвајање, до 31. августа 2011. године.